

Suomen etnomusikologinen seura ry
c/o Musiikkiarkisto
Sörnäisten rantatie 25, 3. krs
00500 Helsinki

Kertomus yhdistyksen toiminnasta vuonna 2019

Sisällys

Yleistä	1
Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen	2
Jäsenet	2
Julkaisutoiminta	3
Etnomusikologian vuosikirja	3
Julkaisusarja	4
Musiikin suunta -lehti	4
Tapahtumat	5
Tiedotustoiminta	6
Kotimaiset ja kansainväliset yhteydet	6
Hallinto ja talous	7

Yleistä

Vuonna 1974 toimintansa aloittaneen Suomen etnomusikologisen seuran (SES) toiminta-ajatuksena on levittää tietoa maailman musiikkikulttuureista ja niitä käsittelevistä tutkimuksista sekä yleisesti edistää etnomusikologista ajattelutapaa. SES määrittelee etnomusikologian tieteenalaksi, jolla musiikkia tutkitaan kulttuurisena ilmiönä. Seuran tehtävänä on siten edistää musiikin ymmärtämistä osana ympäröivää yhteiskuntaa. Seura julkaisee alaa käsitteleviä kirjoituksia, järjestää tapahtumia sekä toimii aihepiiristä kiinnostuneiden valtakunnallisena etu- ja harrastusjärjestönä.

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenistöön kuuluu ihmisiä eri musiikin- ja elämänaloilta. Jäsentapahtumat ovat luonteeltaan sekä kansallisia että kansainvälisiä. Seura on International Council for Traditional Music -järjestön (ICTM) kansallinen komitea. ICTM:lla puolestaan on neuvoa-antava suhde UNESCOon.

SES pyrki vuonna 2019 edelleen vahvistamaan rooliaan etnomusikologian ja musiikin tutkimuksen toimijoiden valtakunnallisena yhteistyöjärjestönä. Tähän on kasvavat perusteet, koska suomalaisissa yliopistoissa musiikintutkimuksen kaltaiset pienet oppiaineet enenevässä määrin liitetään osaksi suurempia yksiköjä ilman itsenäistä päätäntävaltaa. Vaikka SES ei suoraan vaikuta laitosten päätöksiin, sillä on erinomaiset mahdollisuudet edesauttaa tieteenalan piirissä toimivia yhteisöjä ja yksilöitä. Seura toimii suomalaisessa, kansainvälisesti verkostoituneessa tiedeyhteisössä. Seuran jäsenverkoston keskeisiä aktiviteetteja ovat etnomusikologian opiskelu, tutkimus ja opettaminen sekä soveltava toiminta musiikkiin liittyvillä toimialoilla ja järjestöissä.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuosi 2019 oli Suomen etnomusikologisen seuran 45. toimintavuosi. Toiminta keskittyi tieteelliseen julkaisutoimintaan, seminaareihin ja tiedottamiseen. Toiminnassa akateemisen tutkimuksen ja opetuksen päämääriin yhdistyivät hyvät suhteet kulttuurisen musiikintutkimuksen viitoittamiin ura- ja työelämäsuuntauksiin. Keskeisiä kohderyhmiä ja hyödynsajia olivat edellisvuosien tapaan alan opiskelijat, jatko-opiskelijat ja tutkijat. Seuran julkaisujen ja tapahtumien kautta saavutettiin huomattava osa kohderyhmistä ja välitettiin kansainvälisesti merkittävää asiantuntijatietoa ja osaamista. Vuoden toiminta oli suunniteltu edellisen vuoden tapaan ilman opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustusta. Yleisavustuksen puutteen takia seuran sihteerin aiempia tehtäviä jaettiin hallituksen jäsenten kesken, mikä tuotti haasteita toiminnan organisoinnissa ja valvonnassa. Toimintavuoden julkaisuavustukset olivat jääneet edellisvuonna hakematta, minkä seurauksena syyskokouksen 2018 hyväksymää talousarviota ei kyetty noudattamaan. Toiminnalliset tavoitteet kuitenkin saavutettiin suunnitelmien mukaisesti.

Jäsenet

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenistöön kuului toimintavuonna ihmisiä eri musiikin- ja elämänaloilta, muun muassa tutkijoita, muusikoita, toimittajia, opiskelijoita, musiikinharrastajia ja -opettajia sekä muita musiikkialan ammattilaisia. Lisäksi seuralla oli yhteisöjäseninä musiikkialan yhdistyksiä ja järjestöjä.

Seuralla oli vuonna 2019 yhteensä 52 maksavaa jäsentä, joista seitsemän oli opiskelija- tai eläkeläisjäseniä ja kaksi yhteisöjäseniä. Jäsenmäärä kasvoi vuodesta 2018 yhteensä neljällä jäsenellä. Jäseniltä peritty normaalihintainen jäsenmaksu oli 35 €. Perustutkinto-opiskelijoilta, eläkeläisiltä ja työttömiltä maksu oli 10 € ja yhteisöiltä 60 €.

Julkaisutoiminta

Suome etnomusikologinen seura pitää julkaisutoiminnallaan yllä asiantuntijatietoa ja monitasoista keskustelua etnomusikologiasta ja suomalaisesta musiikintutkimuksesta. Vuonna 2019 seura panosti vahvasti myös avoimeen verkkojulkaisuun. Sekä *Etnomusikologian vuosikirja* että *Musiikin suunta* -aikakausilehti julkaistiin avoimesti verkossa.

Etnomusikologian vuosikirja

Etnomusikologian vuosikirja oli vuoteen 2019 asti ainoa kotimainen musiikintutkimuksen vertaisarvioitu avoin verkkojulkaisu. Vuosikirja julkaistaan Tieteellisten seuran valtuuskunnan avoimella OJS-alustalla, joka otettiin käyttöön vuonna 2016. OJS tarjoaa hyvän tieteellisen käytännön mukaisen toimitusympäristön ja laajat digitaaliset arkistointiominaisuudet. Vuosikirja julkaistaan osoitteessa <https://etnomusikologia.journal.fi/>. Vuosikirjassa julkaistaan vuosittain kymmenkunta suomen-, ruotsin- tai englanninkielistä artikkelia.

Vuosikirjassa otettiin vuonna 2015 käyttöön mahdollisuus lisätä artikkeleihin liittyvää audiovisuaalista aineistoa seuran verkkosivuille. Täten kirjoittajat voivat julkaista esimerkiksi kenttämateriaalia artikkelin yhteydessä.

Vuoden 2019 vuosikirjan eli järjestyksessään 31. osan toimittivat Janne Mäkelä, Heidi Haapoja-Mäkelä, Kaj Ahlsved, Tuomas Auvinen ja Elina Hytönen-Ng. Vuosikirja sisältää

Mäkelän ja Haapoja-Mäkelän kirjoittaman pääkirjoituksen ja kuusi artikkelia, joista yhden kielenä on englanti. Yksi artikkeleista on lisäksi uudelleenjulkaisu vuodelta 1999 kirjoittajansa Vesa Kurkelan nykyhuomioilla höystettynä:

- Timo Leisiö, ”Vertailevan musiikkitieteen alkuvaiheita Euroopassa. Valokeilassa E. M. von Hornbostel ja A. O. Väisänen”
- Oili Paaskoski, ””Tekeeks se tuote täst maailmast paremman paikan’. Kaupallisuuden ja eettisyyden diskurssit vaihtoehtomusiikoiden puheessa”
- Salli Anttonen, ”Sunrise Avenue ja aitouden kaipuu. Autenttisuuden diskurssit populaarimusiikissa”
- Ida-Meri Havukainen, ”Keholla, mielellä, ruumiilla. Kehollisuuden asemia laulunopetuksen kulttuurissa”
- Helen Kõmmus, ”How the Concepts of Folk Music Emerge. The Terminology of Folk Music Festivals”
- Vesa Kurkela, ”1800-luvun sointikuva ja populaarimusiikki. Lähtökohtia varhaisen populaarimusiikin soinnin tutkimiseen” (1999) sekä ”Livemusiikki ja medioitu musiikki saundintutkimuksen kohteena. Huomioita 20 vuoden taakse”

Suomen tiedekustantajien liitto ry myönsi vuonna 2017 seuralle apurahan *Etnomusikologian vuosikirjan* digitointiin. Digitointihankkeen vastuuhenkilöinä olivat vpj. Meri Kytö sekä hallituksen ulkopuolelta Saijaleena Rantanen. Vuosikirjat skannattiin ja uusimmat kirjat siirrettiin avoimeen verkkopalveluun. Vuonna 2019 hanke jatkui vuosina 1986–2009 ilmestyneiden vuosikirjojen uudelleenjulkaisulupien selvitystyöllä ja keruulla. Joulukuussa 2019 Suomen tiedekustantajien liitto ry myönsi 3160 euroa käytettäväksi vuonna 2020 loppujen julkaisulupien selvittämiseen, metadatapaketin koostamiseen ja aineiston siirtämiseen verkkopalveluun.

Julkaisusarja

Vuoden 2019 kuluessa työstettiin kahta SES:n julkaisusarjaan aiottua teosta. Sarjan 23. osa, Antti-Ville Kärjän monografia *Alkusoittoja: musiikin menneisyydet monikulttuurisessa Suomessa* toimitettiin painoon joulukuun alussa. Kirja julkaistaan heti vuoden 2020 alussa yhteisjulkaisuna Musiikkiarkiston kanssa.

Yhteistyössä Hymnologian ja liturgiikan seuran kanssa toimitettiin lisäksi vuonna 2018 pidetyn *Music and the Sacred* -konferenssin esitelmiin perustuvaa vertaisarvioitua artikkelikokoelmaa. Kokoelman toimittajina ovat Samuli Korkalainen (HLS) ja Antti-Ville Kärjä (SES).

Julkaisusarjaa koordinoi hallituksen keskuudestaan nimittämänä julkaisuvastaavana Janne Mäkelä.

Musiikin suunta -lehti

Musiikin suunta on kolme kertaa vuodessa ilmestynvä suomenkielinen etnomusikologista tutkimusta popularisoiva aikakauslehti, joka julkaistaan avoimesti verkossa osoitteessa <http://musiikinsuunta.fi/>. Lehden päätoimittajana vuonna 2019 toimi Lasse Lehtonen. Loppuvuodesta ryhdyttiin valmistelemaan päätoimittajuuden siirtoa ja Lehtosen rinnalla *Musiikin suuntaa* toimittivat Nina Öhman ja Henri Pitkänen.

Musiikin suunta ilmestyi vuonna 2019 kaksi kertaa. Julkaisutuen puutteen vuoksi vuoden kolmatta numeroa ei julkaistu. Lehden 41. vuosikerta tarjosi kotimaiselle musiikintutkimuksen yhteisölle foorumin avoimeen ja helposti saavutettavaan tietoon kaikkein tuoreimmasta suomalaisesta musiikintutkimuksesta. Vuonna 2016 tapahtunut muutos verkkolehdeksi on osoittautunut onnistuneeksi erityisesti saavutettavuuden kannalta. Samalla se antaa painojulkaisua monipuolisemmat mahdollisuudet esimerkiksi ääni- ja videomateriaalin käyttöön artikkelien yhteydessä. Esimerkiksi useissa vuonna 2019 julkaistuissa artikkeleissa hyödynnettiin videolinkkejä sekä äänitiedostoja osana artikkelitekstiä.

Lehden teemat numeroittain (ja vastaavat toimittajat) ovat:

- 1/2019: Yleisnumero (Lasse Lehtonen)
- 2/2019: Music and the Sacred (Antti-Ville Kärjä)

Musiikin suunnalla on myös oma Facebook-sivu osoitteessa <http://www.facebook.com/MusiikinSuunta>.

Tapahtumat

Vuosittain järjestettävä musiikintutkimuksen valtakunnallinen symposium järjestetään SES:n ja Suomen Musiikkitieteellisen Seuran (MTS) yhteistyönä. Vuonna 2019 symposiumin paikallisena järjestäjänä oli Taideyliopisto. Symposium järjestettiin 27.–29.3.2019.

Helsingin Kirjamessuilla 27.10.2019 seura järjesti Tiedekirjan osastolla keskustelutilaisuuden aiheesta ”Musiikintutkimusta ilman musiikkia?” Tilaisuudessa seuraa edustivat Janne Mäkelä, Antti-Ville Kärjä ja Nina Öhman.

4.11.2019 järjestettiin seuran aloitteesta ja yhteistyössä Suomen Kansantietouden Tutkijain Seuran kanssa ”Taiteentutkimuksen ja kulttuuritieteiden etiikka” -seminaari Tieteiden talolla Helsingissä. Seminaarin puhujina oli sekä kutsuttuja alan asiantuntijoita että avoimen esitelmäpyynnön perusteella valittuja puhujia. Seminaarin yleisössä oli noin 30 henkilöä.

Vpj. Öhman edusti seuraa 6.11.2019 Maailman musiikin keskus 40-vuotta -juhlaseminaarissa ”Valta ja musiikki”. Lisäksi seuran syyskokouksen yhteydessä 28.11.2019 Rauhanasemalla Helsingissä järjestettiin keskustelutilaisuus etnomusikologian nykytilasta ja tulevaisuudesta kutsuttuina alustajinaan Tarja Rautiainen-Keskustalo Tampereen yliopistosta ja Elina Seye Helsingin yliopistosta.

Tiedotustoiminta

Seuran kotisivut (www.etnomusikologia.fi) sisälsivät etnomusikologiaan liittyvien ajankohtaistiedotteiden lisäksi tiedot seuran toiminnasta, tapahtumista, hallituksesta ja jäseneduista. Sivuilla kerrottiin myös seuran omista julkaisuista ja annettiin ohjeita julkaisujen kirjoittajille.

Verkostotoimijoiden ohella tärkein yksittäinen tiedotuskanava oli seuran sähköpostilista (ses-list@etnomusikologia.fi). Listan tilaajaksi saattoivat ilmoittautua kaikki etnomusikologiasta kiinnostuneet.

Vuonna 2019 SES käytti viestinnässään ahkerasti myös sosiaalista mediaa, erityisesti Facebookia (www.facebook.com/etnomusikologia). Tästä on muodostunut laajasti suomalaisia musiikintutkijoita tavoittava tiedotuskanava. Lisäksi *Musiikin suunnan* Facebook-sivulla tiedotettiin lehteen liittyvistä asioista ja tapahtumista.

Kotimaiset ja kansainväliset yhteydet

Suomen etnomusikologinen seura oli toimintavuonna Tieteellisten seurain valtuuskunnan, Kansanmusiikin ja -tanssin edistämiskeskuksen ja Maailman musiikin keskuksen (GMC) jäsenjärjestö. *Musiikin suunta* -lehden kautta SES oli myös kulttuurilehtien liiton KULTTI ry:n jäsen.

SES jatkoi niin ikään yhteistyötään alan tutkimusta harjoittavien korkeakoulujen ja yliopistojen laitosten ja oppiaineiden sekä alaan liittyvien yhteisöjen ja verkostojen kanssa. Vuonna 2019 keskeisiä tällaisia yhteistyötahoja olivat Musiikkiarkisto, Suomen Akustisen Ekologian Seura, FiSME (Finnish Society for Music Education) ja *Hip-hop Suomessa* -tutkimusverkosto.

Vuonna 2015 aloitetun käytännön mukaan SES ja MTS myönsivät parhaan maisteritutkielman diplomin perustutkintoaan suorittavalle tai sen suorittaneelle opiskelijalle. Palkintoehdokkaita pyydettiin musiikintutkimuksen ja sen lähitieteiden sähköpostilistoilla. Molempia seuroja edustava raati valitsi palkinnon saajan. Diplomi on tarkoitettu kannustamaan Suomessa tehtyä korkealaatuista musiikin tutkimusta ja se luovutettiin maaliskuussa valtakunnallisen musiikintutkijoiden symposiumin yhteydessä Helsingissä FM Arttu Kuopalle (Tampereen yliopisto) musiikin suoratoistopalveluiden suosittelujärjestelmiä koskevan pro gradu -tutkielmansa *Recommended by Algorithm: Relevance, Affordances and Agency of Music Recommender Systems* ansiosta. Palkintoraadissa seuraa edusti FT Kaj Ahlsved.

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenet pitivät yllä kansainvälisiä yhteyksiä osallistumalla erilaisten kansainvälisten järjestöjen työskentelyyn. Seura on International Council for Traditional Music -järjestön kansallinen toimikunta ja sellaisena velvollinen raportoimaan suomalaista etnomusikologiaa koskevista kysymyksistä ICTM:n julkaisuissa. Koska viimeisin raportti *Bulletin of the ICTM* -julkaisuun oli lähetetty joulukuussa 2018, toiminnasta ei raportoitu vuoden 2019 ICTM-julkaisuissa. Seuran puheenjohtaja Kärjä oli International Association for the Study of Popular Music -järjestön hallituksen jäsen kesäkuuhun 2019 asti..

Hallinto ja talous

Suomen etnomusikologisen seuran toimintaa johti vuonna 2019 yhdistyksen syyskokouksen valitsema hallitus. Siihen kuuluu seuran puheenjohtaja, viisi jäsentä ja neljä varajäsentä. Hallituksen jäseneksi valittu Meri Kytö ilmoitti joulukuussa 2018 eroavansa hallituksesta rajallisten resurssiensa takia, minkä johdosta hänen tilalleen valittiin uusi hallituksen jäsen ylimääräisessä vuosikokouksessa 10.1.2019.

Koska seura ei ollut enää oikeutettu opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustukseen, osa-aikaista sihteerä ei voitu palkata. Hallitus valitsi keskuudestaan sihteerin ja jakoi tämän aiemmat tehtävät. Hallituksen järjestäytymiskokouksessa 10.1.2019 varapuheenjohtajaksi valittiin Nina Öhman ja sihteeriksi Ida Havukainen. Kirjanpito ulkoistettiin edellisvuoden tapaan 300 € korvausta vastaan Joonas Keskisen hoidettavaksi. Arkistointisopimus Musiikkiarkiston kanssa turvasi yhdistyksen asiakirjojen pitkäaikaissäilytyksen ja tutkimuskäytön.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2019 oli:

Puheenjohtaja: FT, dos. Antti-Ville Kärjä (Taideyliopisto, Helsinki/Seinäjoki).

Jäsenet:

FT Kaj Ahlsved (Åbo Akademi),

FM Tuomas Auvinen (Turun yliopisto),

PhD Klisala Harrison (Helsingin yliopisto)

FT Lasse Lehtonen (Helsingin yliopisto).

PhD Nina Öhman (Helsingin yliopisto).

Varajäsenet:

FT, MuM Heidi Haapoja-Mäkelä (Helsingin yliopisto)

FM Ida Havukainen (Itä-Suomen yliopisto, Joensuu)

MuM Jan Hellberg (Åbo Akademi)

FT, dos. Janne Mäkelä (Kansalliskirjasto ja Taideyliopisto, Helsinki),

Kevätkokouksen (28.3.2019) valitsema toiminnantarkastaja oli Saijaleena Rantanen ja varatoiminnantarkastaja Elina Seye.

Vuonna 2019 seuran hallitus piti yhdeksän kokousta, joista kaksi sähköpostitse.

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti:

- pj. Antti-Ville Kärjä 9 kertaa
- Tuomas Auvinen 9 kertaa
- vpj. Nina Öhman 8 kertaa
- Janne Mäkelä 8 kertaa
- Kaj Ahlsved 6 kertaa
- Jan Hellberg 6 kertaa
- siht. Ida Havukainen 5 kertaa
- Heidi Haapoja-Mäkelä 5 kertaa
- Lasse Lehtonen 2 kertaa
- Klisala Harrison 2 kertaa

Suomen etnomusikologisen seuran toiminta rahoitettiin pääasiassa jäsenmaksuilla, aiempien vuosien ylijäämällä sekä vuonna 2018 Emil Aaltosen Säätiön myöntämän 5000 euron apurahan turvin. Koska seura ei ollut enää opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksen piirissä eivätkä sähköiset julkaisut tuottaneet myyntituloja, seuran talous oli aiempia vuosia haavoittuvaisempi. Toimintavuoden julkaisuavustusten puutteen vuoksi tilikauden tulot olivat noin 2500 € tavanomaista alhaisemmat.

Tilikauden tulos oli 3475,27 euroa alijäämäinen. Tämä selittyy juuri julkaisuavustusten puutteella. Tilikaudella aiempien vuosien ylijäämää ja rahoituseriä käytettiin myös Etnomusikologian vuosikirjan digitointihankkeeseen ja *Musiikin suunta* 2/19:n toimituspalkkioon. Lisäksi koska yhtä *Musiikin suunnan* toimituspalkkioista ei maksettu seuran kautta, Taiteen keskustoimikunta edellytti kulttuurilehtituen osittaista palauttamista (607,44 €). Jäsenmaksutuotot kasvoivat noin 250 € edellisvuoteen verrattuna, mutta jäivät silti selvästi vuoden 2017 jäsenmaksujen alle. Julkaisutoiminnan tuotto pysyi edellisvuoden tapaan vähäisenä, koska uusia myytäväksi tarkoitettuja julkaisuja ei ollut. Tilikauden lopussa seuran oma pääoma oli 3098,26 €, josta noin 500 € on varattu *Music and the Sacred* -konferenssin (2018) pohjalta toteutettavaan artikkelikokoelmaan toimintavuonna 2020.

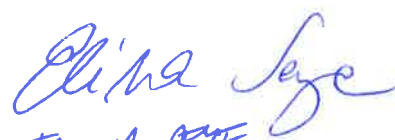
Hyväksytään Suomen etnomusikologisen seuran hallituksen kokouksessa helmikuussa 2020
esitettäväksi seuran kevätkokoukselle.

Helsinki 25.2.2020

JANNE MÄKELÄ

Jan Hellberg

NINA JÄRNMÄN

ELINA SJÖ